

Sijoitussuunnitelma 2026-2030
(LUONNOS)

Sisällysluettelo

1. Sijoitusorganisaatio, valtuudet ja hyväksymiset	3
1.1. Sijoitusorganisaatio ja valtuudet	3
1.2. Hyväksymiset	3
2. Vastuullisen sijoittamisen periaatteet	3
3. Sallitut sijoituskohteet	4
4. Sijoitussalkun tuottotavoite, perusallokaatio ja vaihteluvälit	5
4.1. Tuottotavoite	5
4.2. Sijoitussalkun jakautuminen eri omaisuuslajeihin	5
4.3. Perusallokaatio ja vaihteluvälit vuosille 2026–2030	7
5. Raportointi, käytettävät vertailuindeksit ja tuottojen seuranta	7
6. Likviditeetin turvaaminen	8
7. Varainhoitajariskin huomioiminen	8

1. Sijoitusorganisaatio, valtuudet ja hyväksymiset

1.1. Sijoitusorganisaatio ja valtuudet

Valtuusto hyväksyy varallisuuden hoidon sekä sijoitustoiminnan perusteet.

Kunnanhallitus hyväksyy sijoitussuunnitelman, vastaa sijoitustoiminnan toimintaperiaatteista, tulostavoitteiden saavuttamisesta, sijoittamisen valvonnasta sekä varainhoitajien valinnasta.

Talouspäällikkö johtaa kunnan sijoitustoimintaa, toimii yhteyshenkilönä varainhoitajille sekä vastaa sijoittamisen käytännön toteutuksesta kunnanhallituksen ohjeiden mukaan.

Täydenvaltakirjan omaisuudenhoitajat valitsee kunnanhallitus ja sijoituskonsultin tai välittäjän käytöstä päättävät yhdessä kunnanjohtaja ja talouspäällikkö.

Tytäryhtiöiden on mahdollisessa sijoitustoiminnassaan otettava huomioon sijoitussuunnitelma ja noudatettava konserniohjeen linjauksia.

1.2. Hyväksymiset

Valtuusto on 10.11.2025 § 79 hyväksynyt kuntalain 14 §:n edellyttämät kunnan varallisuuden hoidon sekä sijoitustoiminnan perusteet.

Kunnanhallituksen tulee sijoitussuunnitelmassa päättää:

- 1) reaaliuottotavoite sijoitusvarallisuudelle
- 2) perusallokaatio (omaisuusluokka)
- 3) vaihteluvälit eri omaisuusluokkien kesken.

Sijoitettavia kassavaroja ovat rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassavarat jaetaan maksuliikennevaroihin ja kassalijäämiin. Kassalijäämävaroja ovat rahalaitosten käyttötileillä olevat varat, jotka eivät määrittelyhetkellä ole sidottu maksuliikenteen ylläpitoon.

Sijoituspolitiikkaa tarkastellaan laajemmin vähintään viiden vuoden välein ja se päivitetään valtuustokausittain. Sijoitussuunnitelmaa tarkastellaan tarpeen mukaan myös aiemmin itsenäisesti tai yhdessä sijoituskonsultin kanssa.

2. Vastuullisen sijoittamisen periaatteet

Toteuttamalla sijoitustoimintaa vastuullisesti kunta ei näe, että sijoitustuotoista tarvitsisi tinkiä nyt tai tulevaisuudessa. Kestävän kehityksen periaatteita tarkasti noudattavien yritysten ja varainhoitajien voidaan olettaa hoitavan usein myös taloudelliset velvoitteensa moitteettomasti, joka pienentää yrityksen toimintaan tai maineeseen liittyviä riskejä. Täten vastuulliseen sijoittamiseen kuuluu olennaisena osana myös vastuu sijoitustuotoista.

Kunnan on myös sijoitustoiminnassaan varmistuttava arvojensa noudattamisesta. Sijoituspäätöksiä tehdessä on huomioitava, että tuottavuuden ja turvallisuuden lisäksi omaisuus on sijoitettu myös vastuullisesti. Kunta käyttää varainhoitajia, jotka ovat allekirjoittaneet YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet (UN PRI). Allekirjoittaneet varainhoitajat sitoutuvat tällöin huomioimaan vastuullisuuskysymykset sijoitustoiminnassa.

Vastuullisen sijoittamisen (ESG) pääperiaatteiden noudattamisen tavoitteena on ympäristön huomioiminen (E), yhteiskuntavastuun (S) ja hyvän hallintotavan mukainen toiminta (G). Nämä asiat

koskevat mm. ihmisoikeuksien noudattamisen, tasa-arvon ja lapsityövoiman käytön estämisen sekä työelämän perusoikeuksien noudattamisen.

Mikäli varainhoitajalla on syytä epäillä, että jokin hänen hoidossaan olevista sijoituskohteista saattaa olla ristiriidassa em. periaatteiden kanssa, on hänellä velvollisuus informoida kuntaa asiasta viivytyksettä.

Sijoittaminen hoidetaan ulkoistetusti varainhoitajan toimesta, joten vaikuttaminen tapahtuu ennen kaikkea varainhoitajien valinnan ja varainhoitajille annettavan ohjeistuksen kautta välillisesti. Varainhoitajien osalta arvioidaan erityisesti sitä, että varainhoitaja ottaa sijoitusten vastuullisuuden huomioon osana sijoituksiin liittyvää päätöksentekoa.

Kaikessa noudatetaan vallitsevia lakeja ja virallisia ohjeistuksia, tätä sijoitussuunnitelmaa sekä muita kunnanhallituksen tekemiä päätöksiä ja ohjeita. Sijoitussalkun hoito voidaan ulkoistaa hyvämaineiselle Finanssivalvonnan valvomalle varainhoitajalle. Varainhoitajan toiminnassa, mukaan lukien varainhoitajan valitsemat sijoituskohteet, kiinnitetään huomiota läpinäkyvyyteen ja kokonaiskustannuksiin.

Varainhoitajien tulisi pystyä myös tarjoamaan kunnan sijoitussalkusta oma vastuullisuusraporttinsa vähintään puolivuositain.

3. Sallitut sijoituskohteet

Sijoituskohteina voivat olla seuraavat omaisuusluokat ja instrumentit valtuuston määräämillä rajauksilla:

- talletukset
- obligaatiot
- joukkovelkakirjalainat
- pörssilistatut osakkeet
- strukturoidut sijoitukset huomioiden kunnan likviditeettivaateet sijoituksille
- EU:n sijoitusrahastodirektiivin mukaiset ns. UCITS* –rahastot (lyhyen ja pitkän koron rahastot, osakerahastot, yhdistelmärahastot, indeksirahastot)
- Suomen sijoitusrahastolain mukaiset erikoissijoitusrahastot huomioiden kunnan likviditeettivaateet sijoituksille
- pörssilistatut indeksiosuusrahastot (ETF)
- pörssilistatut vakuudelliset arvopaperit (ETC) jotka täyttävät UCITS direktiivin
- kiinteistö-, hedge-, hyödyke-, infrastruktuuri- sekä uusiutuvaan energiaan sijoittavat ratkaisut huomioiden kunnan likviditeettivaateet sijoituksille
- suorat lainasijoitukset (Private Debt) huomioiden kunnan likviditeettivaateet sijoituksille
- osakesijoitukset listaamattomiin yhtiöihin (Private Equity) huomioiden kunnan likviditeettivaateet sijoituksille
- pääomarahastot huomioiden kunnan likviditeettivaateet sijoituksille

**UCITS-rahasto on sijoitusrahasto, joka noudattaa EU:n UCITS-direktiiviä (Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities). Tämä direktiivi asettaa säännöt ja vaatimukset sijoitusrahastojen toiminnalle ja sijoitustoiminnalle, erityisesti rajat ylittävän toiminnan osalta. UCITS-rahastot ovat yleisiä ja laajasti käytettyjä sijoitusmuotoja Euroopassa, ja niiden tarkoituksena on suojella sijoittajia ja varmistaa, että rahastot toimivat yhdenmukaisesti ja läpinäkyvästi.*

Pääoma ja voittopääomat sijoitetaan pääsääntöisesti uudelleen, ellei niitä tarvita maksuvalmiuden ylläpitämiseen.

Suoria valuuttasijoituksia ei tehdä. Erillistä valuuttanäkemyistä ei myöskään oteta, mutta ymmärretään, että sijoitettaessa euroalueen ulkopuolelle eri valuuttojen arvonmuutokset euroa vastaan voivat vaikuttaa sijoituskohteen euromääräiseen tuottoon, vaikka itse sijoituskohteen nimellisvaluuttana olisi euro. Sijoituskohteeseen voi lisäksi sisältyä valuuttasuojaus.

Suoria sijoituksia johdannaisiin ei tehdä. Sijoituskohteena olevat rahastot voivat kuitenkin sijoittaa johdannaisiin säännöissään määritellyllä tavalla.

Arvopaperisijoituksia ei rahoiteta vieraan pääoman ehtoisesella rahoituksella (ts. lainarahalla), pois lukien sijoitustoiminnassa käytettävät, kategoriaan ”Vaihtoehtoiset sijoitukset” luokiteltavat erikoissijoitus- ja pääomarahastot, jotka voivat käyttää vierasta pääomaa omien vahvistettujen sääntöjensä sallimissa puitteissa.

Vakuutuskuorten (Kapitalisaatiosopimusten) hyödyntäminen sijoitustoiminnassa

Sijoitustoiminnassa voidaan myös käyttää ns. vakuutuskuoria (kapitalisaatiosopimus). Suurin hyöty kapitalisaatiosopimusten hyödyntämisestä liittyy kirjanpidolliseen helppouteen ja tiettyihin sijoitustuotteisiin käsiksi pääsemiseen. Jos kunnan varoja sijoitetaan kapitalisaatiosopimusten avulla, siitä ei saa syntyä ylimääräistä kustannusta kunnan sijoituskokonaisuuteen, jolloin kapitalisaatiosopimuksen vuotuisten kokonaiskustannusten tulee olla 0 %.

4. Sijoitussalkun tuottotavoite, perusallokaatio ja vaihteluvälit

4.1. Tuottotavoite

Sijoitustoiminnan vuotuinen tuottotavoite on kulujen jälkeen kulloinenkin inflaatio + 2 – 4 %, kuitenkin vähintään reaaliarvon säilyttäminen pitkällä aikavälillä.

Sijoitustoiminnan vuotuinen tuottotavoite tarkoittaa kulujen jälkeen noin 4 – 6 % kokonaistuottoa inflaation ollessa keskimäärin pitkällä aikavälillä noin 2 %.

Lyhyellä aikavälillä (1 – 2 vuotta) sijoitustoiminnan tuotto voi poiketa tavoitellusta tuotosta.

4.2. Sijoitussalkun jakautuminen eri omaisuuslajeihin

Kassavarat sekä mahdolliset kassanhallinnan ratkaisut

Kunnan operatiivisessa käytössä olevat kulloisetkin kassavarat sekä kunnan maksuvalmiuden ylläpitämiseksi käytössä olevat erityyppiset kassanhallinnalliset ratkaisut (esim. varojen hajauttaminen tuottamattomilta maksuliiketeiltä rahamarkkina- tai lyhyen koronrahastoon/-rahastoihin) **eivät kuulu sijoitusomaisuuden piiriin**. Nämä heti- likvidit varat ovat sijoitusomaisuuden ulkopuolisia varoja ja niiden mahdollisemmasta merkittävämmästä käytöstä kunnanhallitus tekee päätökset tapauskohtaisesti.

Korkosijoitukset (perusallokaatio 50 %, vaihteluvälit 30 - 80 %)

Lyhytaikaiset korkosijoitukset (enintään 12 kk)

Lyhytaikaisia korkosijoituksia ovat mm. talletukset, pankkien sijoitustodistukset, valtioiden, kuntien, julkisyhteisöjen enintään 12 kk rahamarkkinasijoitukset sekä yritysten, joiden luottoluokitus on vähintään Standard & Poor ´s BBB- tai Moody ´s Baa (eli vähintään Investment Grade- luokitus) liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjalainat. Luottoluokittelemattomat korkoinstrumentit sisällytetään vastaavan luottoluokituksen omaavien korkosijoitusten luokkaan joko itsenäisesti arvioiden tai korkosijoitusten salkunhoitajan toimesta.

Pitkäaikaiset korkosijoitukset (yli 12 kk)

Pitkäaikaisia korkosijoituksia ovat mm. valtioiden, kuntien, julkisyhteisöjen sekä yritysten, joiden luottoluokitus on vähintään Standard & Poor ´s BBB- tai Moody ´s Baa (eli vähintään Investment Grade- luokitus) **ja rajoitetusti** (max. 25 % korkosijoitusten painoarvosta) yritysten, joiden luottoluokitus on vähintään Standard & Poor ´s CCC tai Moody ´s Ba1 (High Yield) sekä kehittyvien alueiden valtioiden ja yritysten liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjalainat. Luottoluokittelemattomat korkoinstrumentit sisällytetään vastaavan luottoluokituksen omaavien korkosijoitusten luokkaan joko itsenäisesti arvioiden tai korkosijoitusten salkunhoitajan toimesta.

Osakesijoitukset (perusallokaatio 50 %, vaihteluvälit 20 - 70 %)

Osakesijoituksia voidaan tehdä sallittujen sijoitusvaihtoehtojen puitteissa suorien osakesijoitusten, aktiivisesti hoidettujen osakerahastojen, passiivisesti hoidettujen indeksirahastojen sekä ETF-sijoitusten muodossa. Sijoitushorisontti osakemarkkinasijoituksiin sijoitettaessa on vähintään kolme (3) vuotta. Tämän kappaleen osakesijoituksilla tarkoitetaan sijoituksia listattuihin osakkeisiin joko suoria sijoituksina tai välillisesti rahastojen kautta. Erimuotoiset sijoitukset listaamattomiin osakkeisiin (Private Equity) luetaan kuuluvaksi ”Vaihtoehtoisin sijoituksiin”.

Vaihtoehtoiset sijoitukset (perusallokaatio 0 %, vaihteluvälit 0 – 10 %)

Vaihtoehtoiset sijoitukset voivat sijoittaa laajasti eri omaisuuslajeihin, joita ovat mm. kiinteistö-, hedge-, hyödyke-, infrastruktuuri- sekä uusiutuvaan energiaan sijoittavat sijoitusmuodot. Vaihtoehtoiksi sijoituksiksi luetaan myös ns. suorat lainasijoitukset (Private Debt), sijoitukset listaamattomiin yhtiöihin (Private Equity) sekä pääomarahastot.

Vaihtoehtoiset sijoitukset toteutetaan sijoitusrahastojen, erikoissijoitusrahastojen, pääomarahastojen tai ETF-sijoitusten muodossa.

Sijoitettaessa varoja tässä kappaleessa tarkoitettuihin vaihtoehtoisin sijoituksiin tulee huomioida seuraavat rajoitukset vuosille 2026 - 2030:

- Varoja ei tulla sijoittamaan ratkaisuihin, missä sijoituksen juoksuaika on tasan tai yli viisi (5) vuotta.
- Vaihtoehtoisin sijoituksiin luokiteltavien sijoitusten pääomat tulee tarvittaessa olla realisoitavissa siten, että varat ovat kokonaisuudessaan kunnan käytettävissä 31.12.2029 ilman merkittävää kustannusrasitetta.

Reaaliomaisuuteen sijoittavien vaihtoehtorahastojen kohdalla on myös varmistuttava rahaston käyttämästä arvonnäätymismetodista.

Sijoitettaessa vaihtoehtoisin sijoituksiin huomioidaan myös Suomussalmen kunnan tämän sijoitussuunnitelman ulkopuolinen noin 2 500 hehtaarin metsäomaisuus. Mittavan metsäomaisuuden vuoksi ei ole tarkoituksenmukaista sijoittaa sen lisäksi arvopaperimuotoisiin metsäsijoituksiin.

4.3. Perusallokaatio ja vaihteluvälit vuosille 2026 - 2030

(Huomiona, että alla olevan taulukon allokatiot rajat koskevat vain kunnan arvopaperisijoituskokonaisuutta.)

Omaisuuslajit	Vaihteluvälin alaraja	Neutraalipaino	Vaihteluvälin yläraja
Osakesijoitukset	20	50	70
Korkosijoitukset	30	50	80
Vaihtoehtoiset sijoitukset	0	0	10

Kunnan sijoitukset hajautetaan riittävän laajasti eri omaisuuslajeihin ja myös omaisuuslajien sisällä, jotta kunnan sijoitussalkku on turvattu talouden eri sykleissä. Toisaalta sijoitusallokaatiolla pyritään takaamaan myös riittävä tuottotaso, jotta kunnan toiminta on kestäväällä tasolla pitkällä aikavälillä. Tämä vaatimus huomioon ottaen kunnan varallisuutta ei voida kohdistaa ainoastaan riskittömiin pankkitalletuksiin, joista saatava tuotto ei todennäköisesti ylitä Euroopan Keskuspankin asettamaa 2 %:n inflaatiotavoitetta pitkällä aikavälillä. Edellä mainittu johtaa kunnan sijoitusten arvonneilunnon maltilliseen nousuun, jota kuitenkin pyritään laskemaan omaisuusluokakohtaisella hajautuksella. Myös kunnan pitkä sijoitushorisontti tasaa sijoitusten arvonneilunnon vaikutusta kunnan sijoitustoimintaan.

Minkään yhden sijoituskohteen markkina-arvo ei saa vastata yli 5 %:ia kunnan kokonaissijoituksista.

5. Raportointi, käytettävät vertailuindeksit ja tuottojen seuranta

Varainhoitajat raportoivat kunnalle sijoitustilanteesta kuukausittain. Raporteissa tulee näkyä yhteenvetona kuun viimeisen päivän tilanne markkina-arvoineen sekä kuukauden aikana tehdyt ostot ja myynnit. Lisäksi järjestetään vuosittaiset tapaamiset varainhoitajien kanssa, missä he esittelevät salkun viimeisen vuoden kehityksen ja näkymät seuraavalle vuodelle.

Sijoitustoiminnasta raportoidaan kolmen kuukauden välein kunnanhallitukselle ja vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä valtuustolle. Kassavaroista raportoidaan kunnanhallitukselle kokousten yhteydessä.

Ulkopuolisen varainhoitajan saavuttamaa tuottoa ja riskitasoa voidaan verrata vuosittain suhteessa relevanttiin vertailukohtaan ja mahdollisiin muihin varainhoitajiin. Tulosten ja riskien arvioinnissa keskitytään pitkän aikavälin havaintoihin kunnan sijoitussuunnitelman mukaisesti.

Mahdollisen käytettävän vertailuindeksin sisältö laaditaan yhdessä ulkopuolisen asiantuntijan tai varainhoitajan kanssa, jotta käytettävä vertailuindeksi kuvastaa mahdollisimman oikeudenmukaisesti varainhoitajan kunnalle saavuttamia tuloksia.

Sijoitussalkun tuottoa seurataan säännöllisesti. Sijoitustoiminnassa pyritään vertailuindeksiä parempaan tuottoon ottaen kuitenkin huomioon tässä suunnitelmassa mainitut rajoitukset.

6. Likviditeetin turvaaminen

Kunnan arvopaperisijoituksista vähintään 90 % tulee olla likvideissä sijoituskohteissa (realisoitavissa alle kuukauden aikana), jotta turvataan kunnan hyväksytyn investointisuunnitelman ja perustoimintojen tarvitsema rahoitus. Vaihtoehtoisissa sijoituksissa tulee hyväksyä niiden sisältämä rajoitettu likviditeetti kuitenkin tässä sijoitussuunnitelmassa kirjatuin rajoituksin.

7. Varainhoitajariskin huomioiminen

Varainhoitajariski tulee huomioida. Hyödynnettäessä täyden valtakirjan varainhoitoa sijoitusvarallisuuden hallinta valtuutetaan vähintään kahdelle ulkopuoliselle varainhoitajalle. Jos varainhoitajia on kaksi, voi yhdellä varainhoitajalla voi olla enintään 65 % ulkoisessa hallinnassa olevasta sijoitusvarallisuudesta. Mikäli ulkoisia varainhoitajia on enemmän kuin kaksi, voi yhdellä varainhoitajalla olla maksimissaan 50 % ulkoisessa hallinnassa olevasta sijoitusvarallisuudesta.